Ukrajinské skupiny na sociálních sítích Facebook a Telegram

Výroční konference SYRI 2026

19.11.2026

FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD
Univerzita Karlova

Cíl výzkumu

- Autoři: Jana Rosenfeldová a Jonáš Syrovátka (IKSŽ, FSV UK)
- Cílem je popsat fungování skupin sdružujících Ukrajince v ČR na sociálních sítích Facebook and Telegram
- **Periferie** se vyznačuje diskontinuitou, nestabilitou, nejasnými hierarchiemi a různými organizačními principy (Kyloušek 2024)
- Výzkum se proto zaměřuje na nastavování pravidel, mechanismů fungování skupin a jejich vymáhání

Kontext výzkumu

- Ukrajinci jsou největší skupinou cizinců v ČR
- *Periferní* - jazyk, právní status, pozice na pracovním trhu
- *Periferializovaní* - nenávist, mediální rámování
- Informační prostředí je téma pro aplikovaný výzkum (e.g. Schreiberová 2025)

TOP 30 STP celkově	
Ukrajina	614 330
Slovensko	127 133
Vietnam	70 194
Rusko	37 416
Rumunsko	21 294
Polsko	17 575
Filipíny	17 437

MV, Q2/2026

FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD
Univerzita Karlova

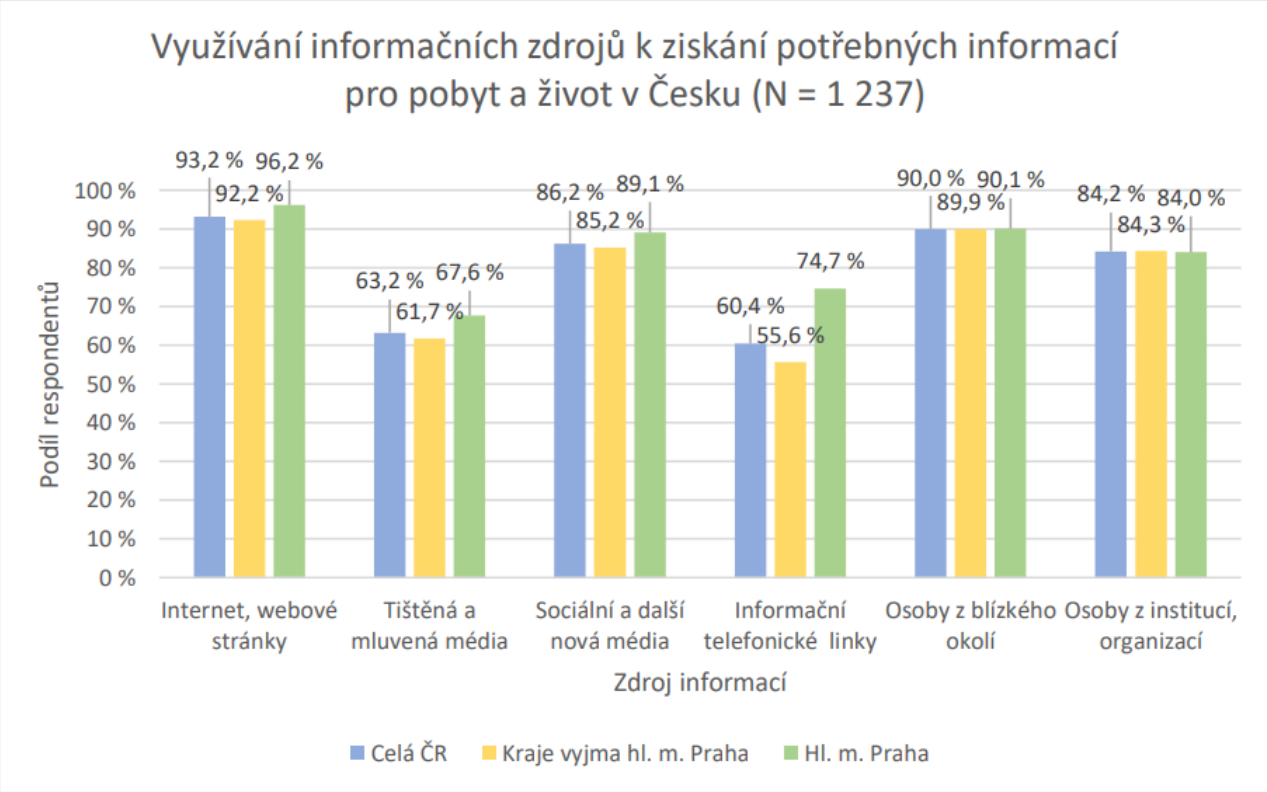
(Ukrajinští) uprchlíci online

- Online prostředí klíčové pro každodenní život „digitálních uprchlíků“ (Tirosh & Schejter 2017)
  - Umožňuje získávat informace, organizovat se, překonat jazykové bariéry, (za)bavit se
- Součást výzkumu věnovaného ukrajinským uprchlíkům (e.g. Khvorostianov 2023 nebo Steinbrink, Guntrum & Reuter 2025)
- Perspektiva uživatelů NE architektů digitálního prostředí

Ukrajinci: informační zdroje

Graf 1: Využívání informačních zdrojů k získání potřebných informací pro pobyt a život v Česku (N = 1 237)

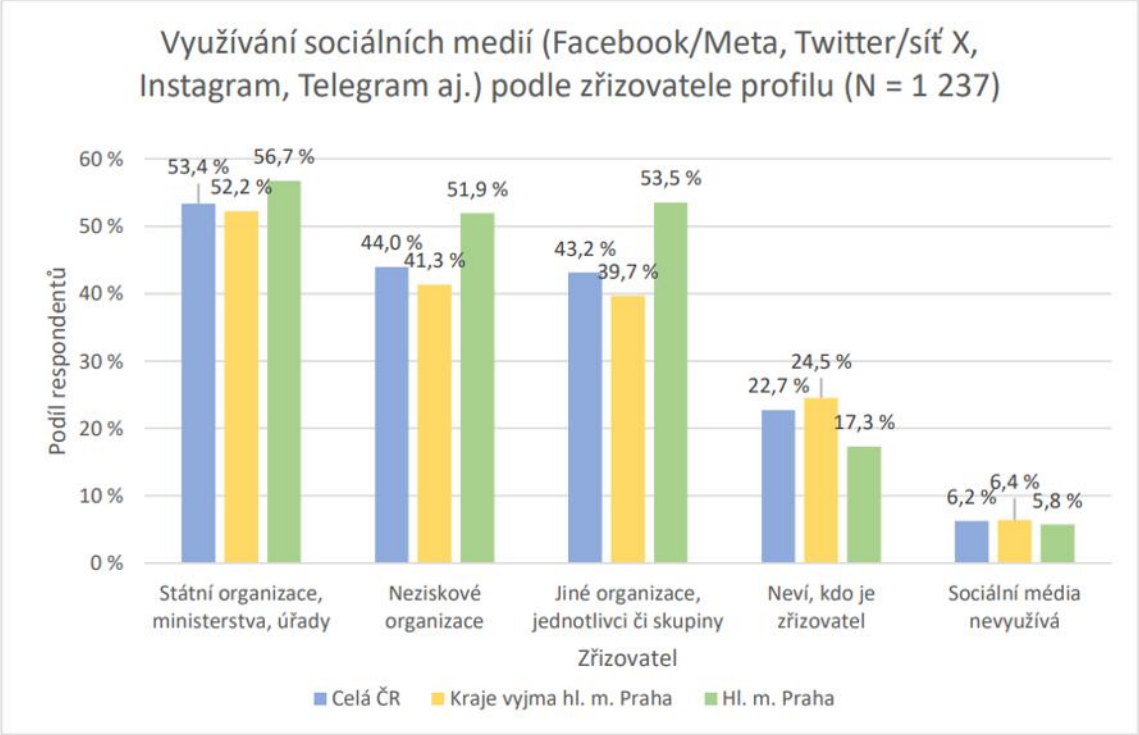

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Univerzita Karlova

SocioFactor, 2024

Ukrajinci: informační zdroje

Graf 11: Využívání sociálních medií (Facebook/Meta, Twitter/síť X, Instagram, Telegram aj.) podle zřizovatele profilu (N = 1 237)

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Univerzita Karlova

SocioFactor, 2024

Ukrajinské skupiny na FB

- Identifikováno **100 skupin** na Facebooku a **62 skupiny** na Telegramu
  - Identifikováno za základě existujících studií a vlastního výzkumu
  - Nezahrnuje uzavřené kanály relevantní například pro mladší ročníky
- Variabilita a nestabilita
  - Ekonomická, informační a sociální funkce
  - Lokální (*Ukrajinci v Praze*) vs. tematické (*Matky z Ukrajiny*)
  - Počet členů (36 – 132 000 uživatelů)
  - Datum založení (nejstarší 2014; nejmladší 2025)
    - Pouze část založena v reakci na příchod uprchlíků v 2022
  - Jazyk (ukrajinština vs. otevřenost dalším jazykům včetně ruštiny)

Metodologie

- Cílem je popsat fungování skupin s důrazem na psaná a nepsaná pravidla a procesy
- Metody:
  - Pozorování interakcí ve skupinách (uživatelé x správci)
  - Obsahová analýza pravidel
  - Polostrukturované rozhovory se správci
    - V současné chvíli realizováno 10 rozhovorů
    - Zaměření na osobní motivace, vývoj skupiny, přístup ke spravování skupiny, nastavování pravidel a jejich vymáhání

Správci skupin

- Integrovaní v ČR; ve středním věku; mají sociální kapitál; dobrovolnická aktivita (část napojena na NGOs)
- Po aktivizaci v roce 2022 vydrží pouze menší část správců – časová náročnost; neexistující systém předávání know-how
- Často osamělá a nedoceněná činnost ALE případ, kdy se správce skupiny stane lokální autoritou a partnerem pro samosprávu
- Ve skupinách primárně fungujících jako bazar je moderace nulová
  - Složité tyto správce vůbec kontaktovat (1 respondent)

Pravidla a jejich vymáhání

- „Common sense“ pravidla mají za cíl předcházet konfliktům a šíření problematického obsahu
  - Opakující se požadavek na transparentnost ekonomických nabídek
- Autoritativní pozice správce ALE deklarovaná snaha komunikovat s uživateli a vysvětlovat rozhodnutí
- Tendence „chránit“ skupinu před chaosem zvnějšku (spam, neautentické profily, nenávist, problematické nabídky)
- Fungování skupiny ovlivněno nastavením sociálních sítí (například možnost blokovat příspěvky obsahující určitá slova)

Závěry

- Skupiny na sociálních sítích jsou důležitou součástí informačního prostřední Ukrajinců v ČR
- Ekosystém je aktivní, adaptabilní a inkluzivní ale závislý na dobrovolnické aktivitě izolovaných jednotlivců (správců)
- Správci mají rozhodující vliv na fungování skupin, ale deklarují snahu svá rozhodnutí vysvětlovat členům skupiny
- Kvalita a intenzita moderování ve skupinách se liší
- Fungování skupin ovlivňuje nastavení sociálních sítí

Literatura

- Khvorostianov, (2023). “Is everyone alive?”: Smartphone use by Ukrainian refugee children, New Media & Society, 27(1), 246-262
- Kyloušek, Petr (2024). What Is the Center and What Is the Periphery? In: Centers and Peripheries in Romance Language Literatures in the Americas and Africa, Brill
- Schreiberová, Zuzana (2025). Sítě důvěry i nedůvěry: online práce ve skupinách,MigraceOnline.cz, https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/site-duvery-i-neduvery-online-prace-ve-skupinach
- SocioFactor (2024). Výzkum komunikačních kanálů osob s DO. SocioFactor, https://www.sociofactor.eu/projekty/ukoncene-projekty/vyzkum-komunikacnich-kanalu-osob-s-do.php
- Steinbrink, Enno, Guntrum, Laura & Reuter, Christian (2025). Smartphone and ICT Use among Ukrainian Refugees: Technology Support during War, Flight, and Adaptation in Germany, Proceedings of the ACM on Human-Computer Interaction 9(2):1-32
- Tirosh, Noam & Schejter, Amit (2017). "Information is like your daily bread" : The role of media and telecommunications in the life of refugees in Israel, Hagira — Israel Journal of Migration 7:,1–25

Na co byste se rádi zeptali?

DĚKUJI ZA POZORNOST

FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD
Univerzita Karlova

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy

FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD
Univerzita Karlova